

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

СОВЕТ НА ЕВРОПА

ЕВРОПСКИ СУД ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

ПЕТТИ ОДДЕЛ

СУЛЕЈМАНОВ против РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

(Апликација бр. 69875/01)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

24 АПРИЛ 2008

Оваа пресуда ќе стане конечна во согласност со условите предвидени во член 44 став 2 од Конвенцијата. Истата може да биде предмет на редакциски измени.

Напомена: Македонскиот превод на текстот на одлуката на Европскиот суд за човекови права е исклучиво информативен и од него не произлегуваат никакви права и/или обврски. Единствено официјалниот текст на одлуката на Европскиот суд за човекови права на англиски и/или француски јазик, објавена од страна на Судот е автентичен и се смета за оригинал. Не е дозволено објавување на овој превод на било каков начин без претходна дозвола од страна на Министерството за правда на Република Македонија, освен во случај доколку се користи за информирање.

Во предметот Сулејманов против Република Македонија.

Европскиот суд за човекови права (Петти оддел) заседавајќи во Совет составен од

Peer Lorenzen, *претседател*,
Karel Jungwiert,
Volodymyr Butkevych,
Rait Maruste,
Mark Villiger,
Isabelle Berro-Lefèvre,
Мирјана Лазарова Трајковска, *суди*,
и Claudia Westerdiek, *секретар на одделот* ,

Расправајќи на затворена седница на 18 Септември 2006 и на 25 Март 2008,

Ја донесе следнава пресуда, која беше усвоена на подолу наведениот датум:

ПОСТАПКА

1. Предметот бил инициран со жалба (бр. 69875/01) против поранешна Југословенска Република Македонија поднесена до Судот на 11 мај 2001 година, согласно Член 34 од Конвенцијата за заштита на човековите права и основни слободи (во понатамошниот текст „Конвенцијата,“), од страна на македонски државјанин, г-дин Демир Сулејманов (во понатамошниот текст „жалителот,“). Тој починал на 6 декември 2001 година. На 18 септември 2006 година, Судот го одобрил барањето на сестрите на жалителот, г-ѓа Демиран Сулиманова и г-ѓа Ремзие Дурмишова, да ја продолжат постапката по жалбата, по неговата смрт.

2. Жалителот беше застапуван од Европскиот центар за заштита на Ромите (во понатамошниот текст „ЕРРЦ), со седиште во Будимпешта и г-дин Ј. Маџунаров, адвокат од Штип. Владата на Република Македонија беше застапувана од нејзиниот агент, г-ѓа Р.Лазареска Геровска.

3. Жалителот тврдеше особено дека бил малтретиран од страна на полицијата, и дека не била спроведена истрага од

страна на јавниот обвинител. Во тој поглед, тој се повикал на Член 3 и 13 од Конвенцијата.

4. На 18 септември 2006 година, Судот ја прогласи жалбата за допуштена по однос на членовите 3 и 13, а за недопуштена по однос на член 14.

5. И жалителот и Владата доставија дополнителни писмени опсервации. (Правило 59 § 1).

ФАКТИЧКА СОСТОЈБА

I ОКОЛНОСТИ

1. Инцидентот

(а) Верзија на жалителот за настаните

6. На 13 март 1998 година, жалителот и неговиот пријател С.Д., двајцата со ромско етничко потекло, биле запрени од двајца полицајци во близина на селото Балван заради сомнение дека украде 2 овци. Полицајците, без да постават било какво прашање, веднаш започнале да ги тепаат по главите и телата со пендреци, што предизвикало крварења од носот и устата на жалителот. Потоа тие биле ставени во полициско возило и одвезени во селото Таринци, каде кражбата наводно се случила. Еден од полицајците, го повикал сопственикот на овците со цел да го соочат со жалителот. Полицаецот започнал да го пцуе и да вика: „Сите цигани ќе ме запаметат за навек. Ќе ве жртвувам сите.“ На жалителот му биле ставени лисици по што тој бил тепан од страна на полицајците и сопственикот на овците, кој користел гранка од дрво.

7. Околу 9 часот вечерта, жалителот и неговиот пријател биле одведени во полициска станица, каде биле натерани да лежат на земја пред вратата и тепани од страна на пет полицајци. Откако биле внесени во полициската станица, биле врзани за клупа во холот и повторно тепани. Бидејќи жалителот бил многу жеден, тој побарал вода, но одговорот бил „нема вода за цигани!“ Тие останале врзани за клупата цела ноќ; биле ослободени утрото.

8. По неговото ослободување на 14 Март 1998 година, жалителот истиот ден отишол во Ургентниот центар на Штипската болница („Болница“), каде му бил ставен гипс на неговото лева рака која била скршена. Бидејќи тој немал пари да плати за медицинската интервенција, тој ја искористил здравствената книшка на негов роднина и заради тоа името на роднината, а не неговото име се јавува во болничката евиденција. Во болничката евиденција, повредите се опишани како “фрактуре”.

(б) Верзија на Владата за настаните

9. На 9 март 1998 година, во 9 часот навечер, жалителот заедно со неговите пријатели С.Д. и Д.Р. изнајмиле такси возило во Штип од каде заминале во село Таринци со намера да украдат два овна од лицето К.П. Притоа на таксистот му соопштиле дека одат во селото Таринци од каде што требале да земат две овци од еден нивни роднина и истите да ги продадат во Веница.

10. Кога пристигнале во селото жалителот и неговите пријатели провалиле во подрумскиот дел на куќата на К.П. и од таму украде два овна, ги ставиле во такси возилото и се упатиле кон Веница. Во Веница, отишле во ромското маало и се обиделе да ги продадат двата овни за 8.000 денари. Ним им била понудена цена од 6.000 денари, која тие не ја прифатиле заради што ги ставиле овните повторно во таксито и се упатиле кон Штип.

11. Некаде околу 23,00 часот во рутинска контрола полицијата во близина на селото Долни Балван го сопрела такси возилото. Ним им се јавил сомнеж заради контрадикторни изјави на патниците околу овните. Заради тоа тие се обратиле до МВР-Штип, со барање на информации дали е пријавена кражба.

12. Околу, 22,50 часот оштетениот К.П. веќе поднел пријава за извршената кражба на неговите два овна. Пристигнало полициско комби и на такси возачот му било кажано да го следи полициското комбе до селото Таринци. На жалителот и неговите пријатели им било кажано да му ги вратат овните на оштетениот. К.П. пристапил и започнал да го пцуе и неколку пати го удрил со стап жалителот по горниот дел од телото, тврдејќи дека жалителот и порано му вршел кражби на стока и

на друг имот. Полицијата му наредила на К.П. да се тргне на страна и го спречила во понатамошните удари врз жалителот.

13. Во 23:45 часот, полицијата ги ставила жалителот и неговите пријатели во полициското комбе и ги однела во Штип. Жалителот, неговите пријатели и такси возачот биле распрашани. Притоа жалителот се пожалил на болка во раката и објаснил дека К.П. го нападнал со стап. Нападот наводно бил потврден и од страна на такси возачот.

14. Во 2 наутро на 12 Март 1998 година апликантот и другите биле ослободени. Истиот ден К.П. поднел кривична пријава до полицијата.

2. Документација по однос на инцидентот и кривичната постапка против жалителот

(а) Полициски податоци за 12 март 1998 година по однос на инцидентот

15. Такси возачот потврдил дека на 11 март 1998 година три лица од ромска припадност, меѓу кои и жалителот, натовариле три овна во неговото возило во селото Таринци и дека тој ги одвел во Винаца. Откако биле запрени од страна на полицијата, нему му било кажано да го следи полициското возило до селото Таринци, каде овните му биле вратени на К.П. Не споменал дека К.П. го удрил жалителот.

16. Жалителот, Д.Р. и С.Д. ги опишале околностите кои се однесувале на кражбата на овните која се случила на 11 Март 1998 година. Никој од нив не споменал дека жалителот бил удрен од страна на К.П.

(б) Кривични постапки против жалителот по однос на инцидентот

17. На 8 април 1998 година, полицијата поднела кривична пријава за тешка кражба до Јавното обвинителство против жалителот и неговите двајца пријатели. Било забележано дека инцидентот се случил на 11 март 1998 година. Не е забележано дека жалителот претрпел некакви повреди.

18. На 20 јануари 1999 година, Основниот суд Штип (со пресуда К.бр.237/98) ги огласил за виновни апликантот и неговите соучесници, за шест обвиненија за кражба, меѓу кои и за предметната кражба. Согласно пресудата, делото било

сторено на 11 март 1998 година. Жалителот бил осуден на казна затвор во траење од една година и еден месец. На 30 Март 1999 година, Апелациониот суд Штип ја потврдил одлуката на Основниот суд и изречената казна.

3. Парнични постапки

19. На или околу 21 октомври 1998 година, г-дин Маџунаров, како застапник на жалителот, повел парнична постапка пред Основниот суд Штип против тужената држава и МВР заради надомест на нематеријална штета претрпена како резултат на полициската бруталност врз него.

20. На 5 март 2001 година, Основниот суд Штип го одбил барањето на жалителот како неосновано. Тој сметал дека немало доволно докази за утврдување на фактот дека жалителот бил повреден од страна на полицајците кои биле на должност. Тој ги прифатил сведочењата дадени од двајцата полицајци, кои рекле дека жалителот бил удрен со стап од страна на К.П., сопственикот на овните. Судот нашол дека жалителот не бил тепан од страна на полицајците и дека врз него, во текот на задржувањето во полициската станица, не била применета сила. Судот го утврдил 13 март 1998 година како датум на случување на инцидентот. Тој меѓу другото утврдил дека:

“... Кога К.П. [сопственикот на овните] го видел лицето кое му ги украдо овните, започнал да го удира [жалителот] со стап, бидејќи тој и претходно му украде овци. Службените лица кои биле на должност интервенирале заради заштита на тужителот (жалителот) од К.П. без да го удрат... Во текот на задржувањето, тие (жалителот и неговите пријатели) не давале отпор и полицијата не употребила никаква сила. ... Судот утврди дека тужителот бил тепан од страна на К.П. при враќањето на овните ...овие сведоци (полицајците кои биле на должност на 13 март 1998 година во полициската станица кога биле приведен жалителот) изјавиле дека го распрашале и дека не употребиле сила бидејќи тој не давал никаков отпор . . . . во текот на распитот тој не се пожалил дека е повреден или дека има болки. Тој само се пожалил дека бил однесен кај К.П. кој го удрил. Тие (полицајците кои биле на должност критичниот датум) изјавиле дека не забележале било какви повреди на телото [на жалителот]”

21. Жалителот побарал од судот да биде сослушан С.Д. како очевидец на инцидентот, неговиот роднина кој му ја позајмил здравствената книшка и докторот кој го прегледал. Судот не го сослушал С.Д., ниту роднината на жалителот, бидејќи тие биле во затвор во Идризово и заради тоа се сметале за “недостапни” за судот. Тој заклучил дека нивниот распит би бил излишен,

бидејќи другите докази не покажале дека жалителот претрпел било какви повреди во текот на полициската истрага. Тој прифатил за можно дека жалителот посетил лекар со здравствена книшка на друго лице, но дека тоа немало никаква врска со повреди сторени од полицајците.

22. На 17 септември 2001 година, Апелациониот суд Штип ја одбил жалбата на жалителот, и ја потврдил одлуката на понискиот суд. Судот нашол дека понискиот суд основано утврдил дека К.П., сопственикот на овните, ги предизвикал повредите на жалителот удирајќи го со стап. Полицајците интервенирале заради заштита на жалителот од натамошни напади. Тој го поддржал ставот на понискиот суд дека жалителот, не бил тепан во полициската станица за време на задржувањето. Тој утврдил дека понискиот суд дури и да ги сослушал сведоците предложени од страна на жалителот, тоа не би ја довело во прашање утврдената фактичката состојба, бидејќи тој утврдил дека полицајците кои го привеле не употребиле никаква сила и не му нанеле било какви повреди.

23. На или околу 29 октомври 2001 година, жалителот побарал јавниот обвинител да поднесе барање за заштита на законитоста пред Врховниот суд. Осврнувајќи се на исходот од парничната постапка, тој не му го предочил на обвинителството идентитетот на односните полицајци.

24. На 13 декември 2001 година, јавното обвинителство го известило жалителот дека нема основ за поднесување на правното средство до Врховниот суд.

4. Кривична истрага

25. На 3 ноември 1998 година, г-дин Маџунаров, како застапник на жалителот, поднел кривична пријава до ОЈО Штип против непознат сторител-полицаец. Во пријавата жалителот се осврнал на инцидентот кој наводно се случил на 13 март 1998 година. Како доказ жалителот ја предложил својата изјава, на неговиот пријател С.Д., и на докторот кој го прегледал и кој му ставил гипс на раката и предложил да се изврши увид во болничките уписници. Тој меѓу другото навел:

“... околу 8 наутро полицаец кого не го знам ме удри со пендрекот, кршејќи ми ја левата рака. Полицаецот ме однесе во Штипскиот медицински центар каде ми беше ставен гипс на раката кој го носев два месеца ... “

26. На 28 мај 1999 година, застапникот на жалителот, со допис до јавното обвинителство укажал дека поднел кривична пријава пред 7 месеци и дека оттогаш нема примено никакви сознанија за било какви чекори превземени за утврдување на идентитетот на сторителите и иницирање на формална истрага.

27. Бидејќи повторно не примил било каков одговор, на 25 октомври 1999 година застапникот на жалителот испратил друг допис до јавното обвинителство, барајќи да му бидат дадени информации за било какви дејствија превземени по однос на пријавата на жалителот и за идентитетот на сторителот(ите).

28. Во допис адресиран до жалителот на 11 ноември 1999 година, јавниот обвинител одговорил дека обвинителството по однос на кривичната пријава поднело официјално барање до МВР за дополнителни информации. Меѓутоа, обвинителството оттогаш не добило информации од Министерството.

29. На 13 февруари 2006 година, јавниот обвинител издал "писмена констатација" по однос на кривичната пријава на жалителот. Таа била заснована на изјавата на такси возачот дадена на 10 февруари 2006 година и кривичниот предмет против апликантот. Како што таму било констатирано, такси возачот сведочел дека К.П. го удрил жалителот со стап и дека инволвираните полицајци не примениле никаква физичка сила при неговото приведување. Заради тоа немало основ за јавно обвинителска интервенција. Таа одлука била доставена до застапникот на жалителот на 10 октомври 2006 година, откако Судот ја донесе одлуката за допуштеност на жалбата во конкретниот случај.

II. РЕЛЕВАНТНА ДОМАШНА РЕГУЛАТИВА

30. Релевантните законски одредби за конкретниот случај се опишани во предметот ЈАШАР (*види Јашар против Република Македонија, бр. 69908/01, §§ 31-40, 15 февруари 2007*).

ПРАВО

I НАВОДНА ПОВРЕДА НА ЧЛЕН 3 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

31. Жалителот се жали согласно член 3 од Конвенцијата дека тој бил предмет на полициска бруталност, што кај него

предизвикала психичко и ментално страдање поради тортура, нечовечки и/или деградирачки третман. Понатаму, тој навел дека бил жртва на процедурална повреда на погоре споменатиот член, поради тоа што Јавното обвинителство не успеало да спроведе ефективна или било каква официјална истрага способна да го открие идентитетот и да ги казни одговорните полицајци. Член 3 гласи:

„Никој нема да биде предмет на тортура или на нечовечки и деградирачки третман или казна.“

1. Поднесоци од страните

1. Владата

31. Владата тврдеше дека наводите на жалителот се неверодостојни и неосновани. Исказите дадени во полицијата и официјалниот записник се контрадикторни во споредба со верзијата на жалителот за настаните, вклучувајќи го и времето кога се случил инцидентот. Неговите тврдења не биле поддржани од страна на судовите. Тие спореа дека тој имал соодветна медицинска белешка за наводните повреди, туку дека имал само извод од болничкиот уписник кој е направен три дена по датумот на спорниот настан. Дотолку повеќе што внесот бил направен на име на друго лице. Неговите тврдења за целовечерното тепање во секој случај би резултирале со посериозни повреди од наводно скршената рака, која не може да се третира за сериозна повреда. Тие исто така укажаа дека тој не можел да се смета за чесен граѓанин прогонуван од полицијата, како што тој тврдел, туку дека станува збор за престапник со обемно криминално досие. Во врска со истрагата по однос на неговите тврдења, тие истакнаа дека тој самиот ги направил неефикасни, поради тоа што пријавата ја поднел осум месеци по настанот. Доколку на време ги искористил можните средства кои му биле на располагање, имало можности за ефикасна истрага која можела да вроди со плод. Истрагата сè уште траела, поради тоа што јавниот обвинител не донел одлука за отфрлање на кривичната пријава.

32. Во нивните дополнителни опсервации, Владата тврдеше дека и покрај изводот од болничкиот уписник, немало никаква друга документација по однос на наводните повреди на жалителот. Тие понатаму тврдеа дека нивните напори да се сослуша докторот кој го прегледал жалителот, биле неуспешни

бидејќи тој ја напуштил болницата во 2002 година. Осврнувајќи се на „писмената констатација“ на јавното обвинителство од февруари 2006 година, тие заклучиле дека не можело да се поведе кривична постапка за повредите нанесени врз жалителот против К.П., бидејќи тој починал во јуни 2000 година.

2. Апликантот

34. Жалителот укажал дека тој бил предмет на полициска бруталност, што кај него предизвикало бројни телесни и ментални страдања, како резултат на тортурата или нечовечкиот и деградирачкиот третман или казна. Бидејќи тој преживеал физичко злоставување додека бил во полициската станица, обврска било на Владата да докаже дека нејзините службени лица не биле одговорни за настанатите повреди. Тие тоа не го сториле и пропушtile да направат било што да му обезбедат надомест на жалителот. Тие не го сослушале С.Д. кој бил единствениот непристрасен очевидец на инцидентот, роднината кој му ја позајмил здравствената легитимација или докторот кој го прегледал. Неговите наводи за нехумано однесување биле конзистентни цело време, а наводите на полицијата дека повредите биле сторени од страна на сопственикот на стоката биле недокажани. Жалителот цело време тврдел дека претрпел сериозни телесни повреди, а неговата скршена рака била најсериозната од нив. Судовите разгледувајќи ги наводите на жалителот, едноставно ги занемарил доказите предложени од него и се потпреле исклучиво на полициските докази и извештаи, кои биле исклучително кратки, неконзистентни и контрадикторни еден на друг.

35. Жалителот исто така се осврнал на извештајот на КПТ (Комитетот за превенција на тортура CPT/Inf (2003)3), кој укажува дека физичкото злоставување на лицата задржани во полициска станица е сериозен проблем и предизвикува сомнеж дека судиите и обвинителите спроведуваат ефикасна истрага кога злоставувањето ќе биде им биде предочено. Тоа укажува на длабоко втемелена и нашироко применувана пракса на злоставување при полициско задржување и недопирливост на службените лица кои ги спроведуваат таквите дејствија. Обврска на Владата била да покаже дека со преземеното одговориле соодветно на сериозноста на конкретниот проблем. Во конкретниот случај било јасно дека не сториле ништо.

33. Во своите дополнителни опсервации, тој исто така се осврна на извештајот на КПТ (Комитетот за превенција на тортура СРТ/Inf (2004)29) и (СРТ/Ing (2006)36), каде се укажува на слични проблеми кои се однесуваат на слични проблеми кои се однесуваат на тврдења за полициска бруталност. Тој понатаму се потпре на извештаи на други меѓународни организации и тела кои се однесуваат на Ромите во Република Македонија и недостатокот на ефикасна истрага за злоставување.

34. Тој остана на тврдењето дека точниот датум на инцидентот е ирелевантен за случајот, бидејќи Владата не го спореше фактот дека тој бил задржан во полициската станица ниту пак ги оспорија фактите утврдени од граѓанскиот суд по однос на датумот на инцидентот. Тој понатаму изрази сомнеж за кредибилитетот на сведочењето на такси возачот од 10 февруари 2006 година, дека жалителот бил удрен од страна на К.П. бидејќи тоа било контрадикторно со неговата претходна изјава, дадена во полицискиот службен извештај по инцидентот. Тој ги оспори ставовите на Владата дека жалителот бил повреден од страна на К.П., тврдејќи дека товарот на докажување му бил префрлен нему, бидејќи полицијата пропуштила лекарски да го прегледа пред да биде задржан во полициската станица. Во тој поглед, тој се осврна на судската пракса според која „кога поединец е задржан во полиција во добра здравствена состојба, но се констатира дека по ослободувањето е повреден, Владата мора да обезбеди разумно објаснување за така предизвиканите повреди.“

35. Тој исто така тврдеше дека неговите наводи за злоставување од страна на полицијата биле отворени за дискусија и како резултат на тоа обвинителските власти требале да споведат навремена, независна и ефикасна кривична истрага врз основа на фактите од предметот. Наместо тоа, тие практично не сториле ништо, а „писмената констатација“ на јавниот обвинител од 13 февруари 2006 година, била донесена осум години по поднесувањето на кривичната пријава. Не било очигледно кои истражни дејствија ѝ преходеле на таквата „одлука“, настрана од сведочењето на такси возачот и другите полициски податоци, докази кои би требале да бидат достапни веднаш по настанувањето на инцидентот. Не бил направен никаков обид, било да се сослуша С.Д., роднината кој му ја позајмил на жалителот здравствената легитимација, ниту пак докторот кој го прегледал.

2. Оценка на Судот

1. Во врска со наводното малтретирање

(i) Генерални принципи

36. Генералните принципи кои произлегуваат од судската пракса, релевантни за конкретниот предмет, се утврдени со пресудата за ЈАШАР (види *Jasar пресуда*, цитирана понапред, §§ 46-49). Понатаму, иако судот не е врзан со фактичката состојба утврдена од страна на домашните судови, во нормални услови тоа подразбира дека убедливите елементи водат кон тоа да се дистанцира од фактите утврдени од тие судови (види *Матко против Словенија*, бр. 43393/98, § 100, 2 ноември 2006).

(ii) Примена на тие принципи во конкретниот предмет

37. Навраќајќи се на конкретниот предмет, Судот на почетокот забележува дека жалителот и Владата обезбедија спротивни становишта за настаните.

381. Како прво, странките не се согласија околу датата на настанот-инцидентот. Владата тврдеше дека клучните настани кои се обжалени настанале на 11 март 1998 година. Таа верзија коинцидира со официјалните полициски податоци за настанот и правосилната судска одлука по однос на кривичната постапка со која што жалителот е прогласен за виновен (види точки 15-17 понапред). Од друга страна, верзијата на жалителот, дека настанот се случил на 13 март 1998 година, беше во склад со судската одлука донесена во парничната постапка со која е одбиено неговото барање за надомест на штета која тој ја барал (види точка 20 понапред). Судот забележува дека датумот внесен во болничкиот уписник (14 март 1998) не може да помогне бидејќи не може со сигурност да се утврди времето изминато помеѓу инцидентот и внесот во уписникот.

39. Како второ, странките прикажаа две сосем спротивни гледишта за тоа како е настаната повредата. Владата тврдеше дека полицајците кои биле на должност и оние кои го распрашувале во полициската станица, не примениле никаква физичка присила и заради тоа нему не биле нанесени никакви повреди. Тие понатаму тврдеа дека повредите, доколку воопшто ги имало, биле предизвикани од К.П. којшто го удрил жалителот со стап. Оваа верзија е потврдена во парничната постапка, а делумно и со изјавите на жалителот (види точка 6 понапред) дека тој претрпел удари од К.П. кога ги враќал овните.

Апликантот пак од своја страна спореше дека повредите биле предизвикани од полицијата на местото на настанот и за време на задржувањето во полициската станица. Тој тоа го спорел во кривичната пријава пред јавното обвинителство како и жалбата пред Судот. Понатаму друга неконзистентност има во наводите на странките за присутните во инцидентите, при што жалителот тврдеше дека со него бил еден негов пријател во моментот на запирањето од полицијата, а Владата упатуваше на двајца пријатели на жалителот (точки 6 и 9 понапред).

40. Судот понатаму забележува дека жалителот самиот продуцирал неколку контрадикторни изјави по однос на неговото одење во болницата. Така во кривичната пријава до јавниот обвинител, тој тврдел дека полицијата го одвела во болница. Во неговата апликација до Судот, жалителот изјавува дека тој отишол во болница, очигледно самиот, бидејќи имал големи болки во раката (види точки 8 и 25 понапред).

41. На крај, не постои потврда за веродостојноста на медицинската белешка. Владата спореше дека изводот од медицинскиот уписник претставува доказ за потврда на наводната повреда на жалителот, додека жалителот кој се потпира на него тврди дека разликата во имињата се појавила заради немањето на парични средства да плати за лекарската помош и дека тој ја позајмил здравствената легитимација од неговиот роднина. Судот забележа дека нема медицинска белешка и дека единствениот поднесен документ - копијата од болничкиот уписник од 14 март 1998 година - не е на име на апликантот и дава многу малку детали.

42. Заради контрадикторноста спомената погоре, Судот смета дека не се претставени јаки докази за цел на постапката пред него, кои што би можеле да ги доведат во прашање фактите утврдени од страна на домашните власти, а во поддршка на наводите на жалителот. Заради тоа тој не беше во можност да утврди чија верзија на настаните има поголем кредибилитет.

43. Како заклучок, бидејќи доказите пред него не му овозможуваат на Судот да најде, наспроти сите разумни сомневања, дека жалителот бил предмет на нечовечко однесување додека бил приведен или задржан во полициската станица, Судот смета дека нема доволно докази да се заклучи дека имало повреда на член 3 од Конвенцијата по однос на наводното нечовечко однесување.

2. Во врска со наводниот недостаток на ефикасна истрага

(а) Генерални принципи

44. Судот повторува дека, кога поединец дава веродостојна изјава дека претрпел третман спротивен на член 3 од страна на полицијата или други слични државни службеници, таа одредба, гледана во врска со генералната обврска на државата под член 1 од Конвенцијата „на сите лица под нивна надлежност да ги обезбеди правата и слободите утврдени во ... Конвенцијата“, подразбира дека ефективна официјална истрага треба да има. Во врска со истрагата под член 2, таква истрага треба да е во состојба да доведе до идентификација и казнување на одговорните лица. Инаку, генералната законска забрана за тортура и нечовечко и деградирачко однесување и казна, покрај нејзината основна важност, во пракса би била неефикасна и би било можно во одредени случаи државните службеници да го злоупотребат тоа право, без никаков ризик да бидат казнети.

458. Истрагата треба да биде експедитивна. Во случаите под член 2 и 3 од Конвенцијата, каде ефективноста на официјалната истрага е предмет на разгледување, Судот често пати цени дали надлежните органи постапувале соодветно на жалбите во тој релевантен период (види *Jasar*, наведен понапред, §§ 55-57, и референците наведени кон нив).

(б) Примена на овие принципи во конкретниот предмет

49. Судот го забележа фактот дека жалителот поднел кривична пријава до јавниот обвинител и дека поднел тужба за надомест на штета по повеќе од седум месеци од критичниот настан (види точки 19 и 25 погоре). Жалителот не дал никакво објаснување за таквото одлагање. Понатаму, Судот прифаќа дека кога се случил инцидентот, во март 1998 година, идентитетот на полицајците не му бил познат на апликантот. Меѓутоа, не може да се најде логично објаснување за пропустот на жалителот да го информира јавниот обвинител за идентитетот на односките полицајци, откако бил утврден во граѓанската постапка.

50. Како и да е, и покрај овој пропуст, Судот смета дека, земени заедно, кривичната пријава на жалителот, и парничната постапка за оштета, дека тој преживеал телесни повреди во рацете на полицијата, до степен за кој постојат основани

препоставки дека можеле да бидат предизвикани од полицијата, што како неопходност наметнува истрага од властите во склад со барањата на член 3 од Конвенцијата. Во поткрепа на неговите тврдења дека бил злоставуван од полицијата, жалителот го понудил своето сведочење, на неговиот пријател С.Д. и тоа на докторот кој го прегледал и му го ставил гипсот на раката, и предложил увид во болничкиот уписник (види точка 25 понапред). Тој доказ како што бил предложен, наложувал неговите наводи за полициската бруталност да бидат разгледани, во тоа време, како веројатни.

51. Јавниот обвинител имал обврска да истражи дали повредата била сторена. Меѓутоа, тој не превземал никакви истражни мерки по приемот на кривичната пријава, освен барањето за дополнителни информации од МВР (види точка 28 понапред). „Писмената констатација“ на јавниот обвинител за настанот не може да го измени заклучокот на Судот дека истрагата не ги задоволрила барањата на член 3 од Конвенцијата заради следните причини. Како прво, таа е издадена скоро 8 години по поднесувањето на кривичната пријава и откако предметот е доставен до Владата. Како второ, таа е издадена врз основа на кривичното предметно досие против жалителот и изјавата на такси возачот дадена во февруари 2006 година. Судот смета дека доказот бил достапен по инцидентот и дека Владата не презентирала убедливо образложение зошто доказот не бил изведен во некоја порана фаза. Како трето, таа “одлука”, како што беше случај со фактите утврдени во парничната постапка, беше донесена воглавно врз основа на доказите презентирани од страна на полицијата - не бил направен сериозен обид да се обезбедат доказите предложени од страна на жалителот: да се сослуша С.Д. како очевидец на настанот, роднината кој му ја позајмил здравствената легитимација или пак докторот кој го прегледал. На крај, на јавниот обвинител му требале 8 месеци да ја достави одлуката до жалителот.

46. Наспроти ваквата позадина, Судот заклучува дека немало целосна ниту ефективна истрага за тврдењата на жалителот дека тој ги претрпел наводните повреди во рацете на полицијата. Заради тоа, Судот утврди дека има повреда на членот 3 на Конвенцијата во тој поглед.

II. НАВОДНА ПОВРЕДА НА ЧЛЕН 13 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

47. Жалителот понатаму се жалел дека тој немал на располагање ефикасен правен лек наспроти пропустот на домашните органи ефикасно да ги истражат неговите тврдења за малтретирање, спротивно на член 13 од Конвенцијата, а во врска со член 3. Член 13 гласи:

„Секој чии права или слободи определени во Конвенцијата се повредени ќе има ефективен лек пред домашните орган, без оглед на тоа што повредата била сторена од лица кои вршеле службена должност.“

484. Жалителот тврдеше дека тужената држава не обезбедила ефективно правно средство по однос на неговото спорно барање дека бил предмет на дејствија на полициска бруталност. Тој понатаму спореше дека македонската легислатива не обезбедува временски рокови во кои јавното обвинителство треба да разгледа кривична пријава. Тој изјави дека „дописот“ на обвинителот од 10 октомври 2006 година не претставува формална одлука кој што би му овозможила да го преземе гонењето како субсидијарен тужител. Заради тоа бил спречен да има пристап до судска постапка со цел да бара надомест за повредата на неговите права согласно член 3 од Конвенцијата.

49. Земајќи ги предвид основите врз основа на кои утврди повреда на процедуралниот аспект од член 3, Судот смета дека не треба да се покрене посебно прашање под член 13 од Конвенцијата (види *Јашар против Република Македонија* бр. 69908/01, § 62, 15 февруари 2007).

III. ПРИМЕНА НА ЧЛЕН 41 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

50. Член 41 од Конвенцијата определува:

„Кога Судот ќе оцени дека постои повреда на Конвенцијата или на протоколите, и доколку внатрешното право на засегнатата Висока договорна страна овозможува само делумна репарација на штетата, тогаш доколку е тоа неопходно, Судот ќе му додели правична оштета на оштетениот.“

А. Штета

51. Жалителот побара 20.000 евра во врска со надомест за нематеријалната штета за болката, физичките повреди, фрустрацијата, маката и беспомошноста кои ги претрпел како резултат на малтретирањето од страна на полицајците, додека бил во многу ранлива позиција, т.е. на милост на полицајците. Тој исто така, упатува на пропустите во последователната истрага спроведена од страна на домашните органи. Жалителот понатаму упатува на неговото ромско потекло, истакнувајќи дека неговиот предмет не е единствен во поранешна Југословенска Република Македонија. На крај, тие побараа Судот да ја земе предвид наводната системска природа на повредата во предвид при вршењето на проценката на нематеријалната штета и дека доделувањето на повисок износ ќе влијае на тужената Влада во иднина да заземе поцврст став против полициската тортура насочена кон ромската заедница.

52. Владата го оспори барањето на жалителот како неосновано. Тие укажаа на наодите на обвинителските власти дека жалителот не бил предмет на нечовечки третман од страна на полцијата и изјавија дека не треба да се досуди оштета во отсуство на цврсти докази за било какво малтретирање. Иако подоцнежната истрага била во застој долго време, одлуката на јавниот обвинител од 13.02.2006 година ја завршила кривичната постапка пред домашните органи. Во контекст на последното, Владата го повика Судот да смета дека евентуалната пресуда со констатирана повреда претставува доволен надомест за било каква штета во конкретниот предмет. Тие исто така изјавија дека не треба да им се додели никаков паричен надомест на сестрите на починатиот жалител, бидејќи наводните повреди и маки во врска со нив, се исклучиво од лична природа. За нив смислата на правдата нема да се постигне со доделување на паричен износ за надомест за претрпена болка која самиот жалител можел да ја претрпи како резултат на повредата на неговите права согласно Конвенцијата.

53. Судот утврдува дека домашните органи на тужената држава го повредиле член 3 поради нивниот пропуст да ги истражат наводите на жалителот за полициската бруталност. Тие не донеле никаков заклучок за суштината на кривичната пријава. Правејќи проценка на рамноправна основа, Судот му доделува на жалителот сума од 3.000,- евра, плус било какви такси кои би можеле да се наплатат. Во контекст на последново, треба да се забележи дека износот се доделува во корист на

жалителот, но дека исплатата ќе се изврши на неговите сестри на кои им се одобри, со одлуката за допуштеност на Судот од 18.09.2006 година по овој предмет, да ја продолжат апликацијата која жалителот самиот ја иницираше.

Б. Трошоци и надоместоци

60. Жалителот бараше 3,145 евра за трошоци и надоместоци барани од ЕЦПР во постапувањето пред Судот. Ова ги вклучува и надоместоците за адвокатот ангажиран 38,5 часа на предметот за правната работа и аминистрирањето. Прегледот на надоместоците за активностите на ЕЦПР е издаден за фактури за патните трошоци за едно лице до Штип и за нејзиното сместување помеѓу 3 до 6 ноември 2006 година, и за испраќање и превод на „одлуката“ на јавниот обвинител. Нема барање ниту пак беа обезбедени документи по однос на трошоци и надоместоци за г-дин Маџунаров кои тој можел да ги има во домашните постапки.

61. ЕЦПР бараше надоместоците да им бидат исплатени директно ним, бидејќи жалителот не им авансирал никакви финансиски трошоци за време на постапката. Не обезбедија детали за својата банкарска сметка.

62. Владата изјави дека износот баран од ЕЦПР е превисок и не е соодветно поткрепен со детали или пропратни документи.

63. Во согласност со востановената судска пракса, жалителот има право на надомест за неговите трошоци доколку било докажано дека истите фактички се направени, неопходно сторени и биле разумни (види *Едишнз Плон против Франција*, бр.58148/00, § 64, ЕСЧП 2004-IV). Во конкретниот предмет, забележувајќи дека жалителите беа успешни само во дел од својата жалба, Судот им доделува износ од 1.000 евра за покривање на трошоците и надоместоците. Овој износ треба да биде платен на банкарска сметка на ЕЦПР не вклучувајќи било какви такси кои можат да бидат наплатени. Бидејќи немаше барање по однос на трошоци и надоместоци направени во домашните постапки, Судот не досудува никаков надомест во овој дел.

В. Законска камата

64. Судот смета за соодветно дека затезната камата треба да се исплати според најниската каматна стапка за позајмени средства на Европската централна банка, на која треба да се додадат 3%.

ПОРАДИ ГОРЕНАВЕДЕНИТЕ ПРИЧИНИ, СУДОТ ЕДНОГЛАСНО

1. *Утврди* дека не постои повреда на член 3 од Конвенцијата во врска со наводното малтретирање;
2. *Утврди* дека постои повреда на член 3 од Конвенцијата во врска со пропустот на надлежните органи да спроведат ефективна истрага во врска со тврдењата на жалителот дека бил малтретиран од полицијата;
3. *Утврди* дека не е потребно да се разгледува жалбата на жалителот за недостатокот на ефикасен правен лек од член 13 од Конвенцијата.
4. *Утврди*
  - (а) дека одговорната држава треба и им ги исплати на г-ѓа Демиран Сулиманова и г-ѓа Ремзие Дурмишева, во име на жалителот, во рок од 3 месеци од конечното пресудата, во согласност со член 44 § 2 од Конвенцијата, следните износи во национална валута на одговорната држава по курс на денарот на денот на исплатата,
    - (i) 3.000 евра (три илјади евра) по однос на нематеријална штета;
    - (ii) 1.000 евра (ијлада евра) за трошоци и надоместоци, во корист на банкарска сметка на ЕЦПР, застапниците на жалителот;
    - (iii) било какви такси кои може да се наплатат на горенаведените суми;
  - (б) по истек на рокот од 3 месеци спомнат погоре до исплатата ќе се засметува обична камата на споменатиот износ, по стапка еднаква на најниската стапка за позајмени средства на Европската централна банка, за периодот до плаќањето плус 3%.

5. *Го отфрла* остатокот од барањето на жалителот за правичен надомест.

Изготвена на англиски, и објавена на 24 април 2008 година, согласно член 77 §§ 2 и 3 од Деловникот за работа на Судот.

Секретар
Claudia Westerdiek

Претседател
Peer Lorenzen